

Sovittelu

”Meidän jokaisen on katsottava peiliin ja kysyttävä itseltämme, olemmeko tehneet parhaamme rauhan hyväksi.” -Martti Ahtisaari-

Kansainvälisten konfliktien osapuolten välinen neuvottelu ja erimielisyyksien sovittelu tapahtuu usein YK:n pääsihteerin johdolla tai YK:n turvallisuusneuvoston, yleiskokouksen tai pääsihteerin nimittämän, kansainvälisesti kokeneen ja arvostetun rauhansovittelijan välityksellä. YK:n lisäksi myös monet muut kansainväliset, valtiolliset ja kansalaisyhteiskunnan toimijat harjoittavat sovittelua. Esimerkiksi vuoden 2008 rauhannobelisti Martti Ahtisaari tunnetaan kansainvälisesti taitavana rauhansovittelijana.

Suomessa sovitellaan erilaisia konflikteja ja ristiriitoja muuan muassa rikossovittelu-toimistoissa, tuomioistuimissa, työpaikoilla ja kouluissa. Sovittelu on toimintaa, jossa puolueeton ulkopuolinen sovittelija auttaa konfliktin osapuolia pääsemään kaikkia tyydyttävään ratkaisuun. Sovittelija ei ratkaise osapuolten ongelmaa, vaan toimii sovinnon mahdollistajana sovittelua ohjaamalla. Sovittelun tuloksena konfliktin osapuolet löytävät itse ratkaisun, johon voivat sitoutua.

Tehtäväidea

Pohtikaa koko luokan/ryhmän voimin, millainen on hyvä sovittelija. Mitä ominaisuuksia hänellä tulisi olla? Oppilaat voivat lisäksi miettiä, olisiko heistä rauhansovittelijoiksi - miksi/miksi ei?

Voitte myös laatia omaa kouluanne koskevan koulurauhasopimuksen mukaillen kansainvälisten rauhasopimusten kaavaa. Useimmat rauhasopimukset sisältävät:

- toimintatapoja koskevan osion (jossa pyritään vastaamaan rauhanprosessin kuinka-kysymykseen),
- sisällöllisen osion (jossa sovitaan siitä, mikä tulee muuttumaan rauhasopimuksen solmimisen jälkeen eli pyritään vastaamaan rauhanprosessin mitä-kysymykseen) sekä
- institutionaalisia järjestelyjä koskevan osion (jossa sovitaan rauhasopimuksen toimeenpanosta ja valvonnasta vastaavista tahoista (hallintorakenteista) eli pyritään vastaamaan rauhanprosessin kuka-kysymykseen.)

Sopimuksessa tulisi siis vastata seuraaviin kysymyksiin:

- Kuinka koulussa saadaan ylläpidettyä hyvä oppimisympäristö ja koulurauha? (esimerkki: Koulussa kunnioitetaan kaikkia.)
- Mitä konkreettisia toimenpiteitä koulurauhan ja hyvän ilmapiirin luomiseksi tulisi tehdä? (esimerkki: Nimittely on kielletty.)
- Kuka on vastuussa sopimuksen toimeenpanosta ja toteutumisesta?

Päiviä, joihin teemat soveltuvat:

- 21.9. Kansainvälinen rauhanpäivä
- 2.10. Kansainvälinen väkivallattomuuden päivä
- 24.10. Kansainvälinen YK:n päivä
- 6.11. Kansainvälinen päivä aseellisten konfliktien ja ympäristötuhojen estämiseksi
- 29.5. Kansainvälinen rauhanturvaajien päivä